

Αντίτυπα του βιβλίου του πρώην πρωθυπουργού κ. Κ. Σημίτη

Ορθολογική αποτίμηση των πεπραγμένων

Του ΧΑΡΙΔΗΜΟΥ ΤΣΟΥΚΑ

ΟΙ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΙΣΤΕΣ της Ρηγίλλης τον αποκαλούσαν «ψυχρό λογιστή». Ο πολιτικός που ικανοποίησε τη φιλοδοξία της ζωής του να γίνει πρωθυπουργός και κανείς δεν θυμάται τι καλό άφησε πίσω η διακυβέρνησή του τον αποκάλεσε «μικρόψυχο», ενώ ο επικεφαλής της λαϊκής Δεξιάς, που διακρίθηκε κυρίως στην εκφώνηση φίλαθλων ιαχών στα προεκλογικά μπαλκόνια, του επεσήμανε ότι θα έπρεπε να είχε «κάνει χαράκιρι». Οι μωροφιλόδοδοι του δημόσιου βίου, οι άνθρωποι που εκλαμβάνουν την ενασχόληση με τα κοινά ως επιβεβαίωση του αχαλίνωτου εγωκεντρισμού τους και την εξουσία ως λάφυρο, αδυνατούν να κατανοήσουν την κινητήρι δύναμη πίσω από την πολιτική διαδρομή του Κώστα Σημίτη: την πίστη του στην πολιτική ως την κατ' εξοχήν έλλογη δραστηριότητα για τη διαχείριση του κοινού καλού.

Στις ώριμες δημοκρατίες οι πρώην πρωθυπουργοί αποτιμούν τα πεπραγμένα τους – η πολιτική είναι συνυφασμένη με τον Λόγο. Στις ανώριμες δημοκρατίες οι πρώην πρωθυπουργοί προτιμούν τον ρόλο του προπονητή – προετοιμάζουν τις κόρες ή τους γιους τους για την εξουσία. Αν στη διάρκεια της θητείας του ένας πρωθυπουργός μιλάει μόνο μέσα από τις επίσημες πρά-

ξεις του, είναι ευκαιρία, όταν πάψει να ασκεί εκτελεστικό αξίωμα, να καταθέσει τις σκέψεις που καθοδήγησαν τις επιλογές του. Πώς το είπε πρόσφατα ο Γιόσκα Φίσερ; «Ανταλλάσσω την εξουσία με την ελευθερία μου».

Στις ώριμες δημοκρατίες ο αγώνας για την κομματική κατάρτιση είναι αυτονόητο σεβαστός αλλά δεν μυθοποιείται. Εκείνο που προέχει είναι η ποιότητα του δημόσιου διαλόγου, αφού μόνο μέσα από την υψηλής ποιότητας δημόσια διαβούλευση βελτιώνουμε τη λειτουργία των θεσμών μας. Στις ανώριμες δημοκρατίες προτιμάται η κατασκευή και επίδειξη μιας οργανικής αλληλεγγύης – στην κομματική ή εθνική εκδοχή της – προκειμένου να μην ωφεληθεί ο «αντίπαλος» η «κλειστή» αντίληψη προτάσσεται της «ανοιχτής» λογικής. Στις ώριμες δημοκρατίες συζητούνται τα πάντα. Στις ανώριμες δημοκρατίες μερικά θέματα ταμπού τίθενται εκτός δημοσίου διαλόγου. Στις ώριμες δημοκρατίες οι ηγέτες δεν ταυτίζονται με τους θεσμούς. Στις ανώριμες δημοκρατίες ένας πρώην αρχηγός των Ενόπλων Δυνάμεων ταυτίζει το πρόσωπό του με τον θεσμό του οποίου προΐστατο.

Με την έκδοση του βιβλίου του ο κ. Σημίτης δείχνει μια ακόμη φορά πόσο πιστεύει στον Λόγο. Μας λέει τι έκανε και γιατί το έκανε, αν και σε μερικά θέματα θα μπορούσε να είναι εκτενέστερος. Δεν σιωπά, δεν αδιαφορεί για τα πεπραγμένα της θητείας του, ούτε μας καταλείπει μεγαλοπρεπώς τα αρχεία του. Αντιθέτως, αναλύει και επιχειρη-

ματολογεί. Με τον τρόπο αυτό εκτίθεται εκ νέου στη δημόσια κριτική. Αυτό κάνει ένας σοβαρός πολιτικός. Κρίνει και κρίνεται, αναζητεί την υστεροφημία του μέσα από την ορθολογική αποτίμηση των πεπραγμένων του, όχι μέσα από την αναζήτηση πανεπιστημιακών εδρών που φέρουν το όνομά του.

Ο κ. Σημίτης είχε το σπάνιο προνόμιο να υπηρετήσει την «πόλιν» επί οκτώ συναπτά έτη. Στο βιβλίο του μας λέει πώς αντιλαμβάνονταν τον ρόλο του, πώς εξέλαβε το κοινό καλό, και πώς το υπηρέτησε. Δεν είναι απαραίτητο να πεισθούν όλοι από τις εκτιμήσεις του, κάθε άλλο. Η έκδοση του βιβλίου του μας παρέχει μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να συζητήσουμε πολιτικά. Ετσι γίνεται στις ώριμες δημοκρατίες. Προέχει η δημόσια συζήτηση, όχι ο στενόμυαλος στρατηγικός υπολογισμός.

Προτεσταντικών προδιαγραφών πολιτικός, τύχη αγαθή τον έφερε στο πηδάλιο της χώρας σε απολύτως κρίσιμες στιγμές, όπου όχι μόνο προώθησε επιτυχώς τα στρατηγικά συμφέροντά της αλλά χειρίστηκε εθνικές κρίσεις που θα μπορούσαν να είχαν πιασώσει την Ελλάδα δεκαετίες. Πέτυχε ό,τι πέτυχε έχοντας απέναντί του τόσο τη λυσσαλέα αντιπολίτευση της εθνικολαϊκιστικής Δεξιάς όσο και την καχυποψία της νομενκλατούρας του κόμματός του. Ίσως είναι ο μόνος πρωθυπουργός που κυβέρνησε έχοντας απέναντί του τον κύριο κορμό του κόμματός του! Ο σοσιαλδημοκράτης Σημίτης ήταν μια παραφωνία σε ένα εκ γενετής λαϊκιστικό κόμμα όπου, κάποτε, ήταν ύβρις κάθε αναφορά στη σοσιαλδημοκρατία. Το ήθος και η αντίληψη για την πολιτική που ενσάρκωσε ο πρώην πρωθυπουργός λείπουν όλο και περισσότερο από τον δημόσιο βίο της χώρας.

Τροπολογία με ονοματεπώνυμο

Του ΙΩΑΝΝΗ Α. ΜΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

«ΠΟΣΕΣ αμαρτίες πρέπει να έχει αυτή η πόλη για να χρειάζεται τόσες εκκλησίες!» φέρεται να είπε κάποτε ο Μάνος Χατζιδάκις για τη Θεσσαλονίκη. Αν ζούσε σήμερα και ερχόταν στην ίδια πόλη, θα διηρωτάτο: «Πόσες αμαρτίες πρέπει να κρύβει αυτό το Πανεπιστήμιο, για να φοβούνται τόσο το πέρασμα της διοίκησής του σε άλλα χέρια!».

Αυτό που συμβαίνει με το σημερινό υπουργείο της Παιδείας είναι πρωτάκουστο. Από όλο το πλέγμα των θεσμικών προβλημάτων που απασχολούν σήμερα τα ελληνικά πανεπιστήμια επελέγη ένα, ως το πλέον σημαντικό, προκειμένου να προωθηθεί αυτό μόνο, εκτός διαλόγου με την πανεπιστημιακή κοινότητα και με τη διαδικασία του κατεπείγοντος. Η μετατροπή της θητείας των πρυτανικών αρχών από τρία σε τέσσερα χρόνια αξιολογήθηκε ως το πλέον κρίσιμο, το πλέον αναγκαίο και το πλέον επείγον μέτρο, το οποίο κατά την κυβέρνηση, αν δεν προωθηθεί άμεσα με ειδική τροπολογία, προκειμένου να ισχύσει από την αμέσως επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά, θα προκληθούν μεγάλες συμφορές στα ελληνικά πανεπιστήμια!

Για τους παροικούντες την Ιερουσαλήμ, βέβαια, η μόνη συμφορά θα αφορά τη σημερινή κυβέρνηση και το καθεστώς που έχει επιβάλει μέσω του συμπλέγματος των συντηρητικών διοικήσεων του δήμου, της νομαρχίας και του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης, αλλά και του ιατρικού και του δικηγορικού συλλόγου, καθώς και του Τεχνικού Επιμελητηρίου της πόλης, για να ελέγχει τους μηχανισμούς της, να την κρατά σε ιδιότυπη οπισθοδρομική ομηρεία και να υπηρετεί πολιτικές δουλειές και φίλια συμφέροντα.

Η μεγάλη απειλή την οποία καλείται εσπευσμένα να αντιμετωπίσει η κατεπείγουσα τροπολογία για την αύξηση της πρυτανικής θητείας κατά ένα έτος έχει ονοματεπώνυμο. Είναι

φωτογραφική και αφορά την υποψηφιότητα για την πρυτανεία του πρώην κοσμήτορα του Πολυτεχνείου, του καθηγητή Βασίλη Παπαγεωργίου, ο οποίος από τις προηγούμενες ακόμη πρυτανικές εκλογές είχε φτάσει στο παρά πέντε να εκλεγεί. Και ο οποίος αν δεν εμποδιστεί με τέτοιες τροπολογίες να

Μια ακόμη φορά η «νέα διακυβέρνηση» επιλέγει την τακτική της «σημαδεμένης τράπουλας» για να προωθήσει τα συμφέροντά της

θέσει εκ νέου υποψηφιότητα, με τη μεγάλη πλειοψηφία των προοδευτικών δυνάμεων που έχει καταφέρει να συσπειρώσει γύρω του, απειλεί σοβαρά να διακόψει τη δεκαετοχρόνια συντηρητική ομηρεία του μεγαλύτερου πανεπιστημίου των Βαλκανίων, με το προφανές κοινωνικοοικονομικό, αλλά και πολιτικό ενδιαφέρον.

Αλλωστε δεν είναι η πρώτη φορά που η «νέα διακυβέρνηση» επιλέγει αυτή την τακτική της «σημαδεμένης τράπουλας» για να προωθήσει τα συμφέροντά της και να εγκαθιδρύσει την κυριαρχία της. Την εφάρμοσε στην εκλογική περιφέρεια του πρωθυπουργικού θείου, προσμετρώντας τα λευκά ψηφοδέλτια αποκλειστικά και μόνο για την εκλογή του. Παίρνοντας με τροπολογία πίσω τη ρύθμιση λίγο αργότερα, όταν πια δεν τη χρειαζόνταν. Και είναι η ίδια ακριβώς τακτική που επιβάλλει σήμερα, λιγότερο από έναν χρόνο πριν από τις δημοτικές εκλογές, την αλλαγή του εκλογικού συστήματος, για την παροχή δυνατότητας εκλογής των δημάρχων και των νομαρχών με ποσοστό 42%, από την πρώτη ακόμη Κυριακή.

Συστηματικά δηλαδή νομοθετούν κατά πώς τους βολεύει!

Όπως όμως και στην περίπτωση του πρωθυπουργικού θείου περίτρανα αποδείχτηκε, η δημοκρατική νομιμότητα στη χώρα μας είναι πλέον αρκετά ώριμη ώστε να εκδικείται όσους με γνώμονα την εξυπηρέτηση ιδίων συμφερόντων, με περίσσεια αλαζονείας και περισσό αυταρχισμό, προσπαθούν να την παραβιάσουν...

Ο κ. Ι. Α. Μυλόπουλος είναι καθηγητής Πολυτεχνικής Σχολής ΑΠΘ, πρόεδρος του ΕΣΔΕΠ/ΑΠΘ και μέλος της ΔΕ της ΠΟΣΔΕΠ/ΑΕΙ.

Ο κ. Χ. Κ. Τσούκας είναι καθηγητής Οργάνωσης Διοίκησης στην ερευνητική θέση «Γεώργιος Δ. Τσούκας» στο ALBA, καθηγητής Οργανωσιακών Συστημάτων στο University of Warwick (Βρετανία) και μέλος της διεθνούς ακαδημαϊκής «Organization Studies».